

Op de Meervoud-boekenplank

Truman: USA president in moeilijke tijden

Licentiaat geschiedenis (KUL) **Sam Van Cleemen**, die eerder al biografieën schreef van o.m. **Konrad Adenauer**, bestempelt in zijn jongste boek **Harry S. Truman** als één van de beste en belangrijkste Amerikaanse presidenten van de 20ste eeuw. Truman werd in 1884 geboren in een eenvoudig landbouwersgezin in de staat Missouri. Het gezin woonde letterlijk van de wereld afgesloten, dus kon Truman nauwelijks naar school en zeker niet naar de universiteit want daar had het gezin de middelen niet voor. Een diploma haalde hij nooit. Hij zette een kleidingzaak op maar ook die ging na tien jaar failliet. Hij werd vervolgens opzichter bij een spoorwegonderneming en later gedurende vijf jaar bankbediende. Die baan lag hem eigenlijk niet zo goed daar hij het bankwezen en de bankiers wantrouwde en hij niet omkon met de uitbuiting die soms gepaard ging met het zakendoen. Dan wilde hij een carrière bij het leger beginnen maar als brildrager was dat uitgesloten. Toen in 1903 de *National Guard* (een soort reserveleger) werd opgericht werd de baptist en vrijmetselaar er lid van. Hij klom er op tot officier en toen in 1918 de *Guard* werd opgeroepen om in Frankrijk te gaan

vechten tijdens de Eerste Wereldoorlog diende hij o.m. in de Franse Argonnestreek. Truman toonde er zich een uitstekend leider die door zijn manschappen op handen werd gedragen. Na zijn terugkeer begon hij een liefdesrelatie met een jeugdvriendinnetje uit de betere wereld die hij in 1919 huwde na een verloving van zeven jaar. Ondertussen werd hij opgemerkt door **Tom Pendergast**, een louche maar invloedrijk politicus die hem in 1934 aan een zetel in de senaat hielp. Hij zou Pendergast nooit afvallen en hij woonde zelfs diens begrafenis bij al was hij een veroordeelde crimineel. Truman blonk ook als senator uit als een harde werker, een belezen en besluitvaardig man, tevens een goed organisator. Hij werd voorzitter van de senaatscommissie die toezicht moest houden op de uitgaven van het leger. Later wordt hij opnieuw via Pendergast benoemd tot administratief rechter in Kansas City waar hij later "presiding Judge" werd. In 1944 wordt hij running mate van **Roosevelt** en wanneer die verkozen wordt, vicepresident. Na enkele maanden overlijdt de president en Truman krijgt onverwacht diens ambt. Hij wordt aanvankelijk als een lichtgewicht beschouwd en niet ernstig genomen. Dat verandert wel wanneer hij na vier maanden het besluit moet nemen de atoombom op Hiroshima te gooien. Bij de tweede bom op Nagasaki is hij niet betrokken vermits het leger zelf de beslissing nam om de bom te gebruiken. Bij de presidentsverkiezingen van 1948 wordt Truman onverwacht –een dagblad had zelfs al zijn republikeinse tegenkandidaat **Dewey**

gewonnen gegeven- opnieuw verkozen. Hij werd zowat de belichaming van de "american dream" al moest hij het hoofd bieden aan **Stalin** en zat hij opgescheept met de Koude Oorlog, de blokkade van Berlijn, het China van **Mao** en de Koreaanse oorlog. Dat belette hem niet het Marshallplan op de sporen te zetten dat het geruïneerde Europa een krachtige heropleving bezorgde. Hij werkte ook mee aan de stichting van de Verenigde Naties, de Navo en de CIA. De staat Israël werd gesticht en onmiddellijk door de USA erkend. Tijdens de regeerperiode van de 33ste president werden de USA een wereldmacht, ook op economisch gebied omdat Truman na de demobilisatie zorgde voor de overschakeling van een oorlogs- naar een vredeconomie. Twee samenzweerders uit Costa Rica, een soort mandaatgebied van de VS dat zich echter bij referendum had uitgesproken tegen onafhankelijkheid, poogden tegen het einde van het mandaat van Truman een aanslag op hem te plegen door een ondoordachte aanval op het Witte Huis. Dat mislukte. Hij kreeg ook nog af te rekenen met generaal **MacArthur** die in Korea absoluut wilde doorvechten en desnoods atoombommen gebruiken tegen China. Truman voelde zich verplicht de generaal te ontslaan. Mede daarmee daalde zijn populariteit en wilden nog maar 13% van de Amerikanen zijn herverkiezing (pas in 1951 werd het aantal regeerperiodes voor de president beperkt tot twee). Truman trok zich in januari 1953 terug in Independence Missouri vanwaar hij gedurende 10 jaar nog de politiek op de voet bleef volgen en daarover zijn on-

Concerto, voor jou, Natasja, speel ik op 't klavier van mijn hart...

Meervoud nr. 190 - oktober 2013 - 29

gezouten mening geven. Dat leverde hem meningsverschillen op met zijn opvolgers **Eisenhower**, **Kennedy** en **Nixon**. Truman overleed in 1972 op 87-jarige leeftijd. Hij was na het openen van zijn presidentiële bibliotheek en het schrijven van zijn memoires opnieuw een gerespecteerd staatsman geworden.

Frans MAES

"Harry S. Truman – President van Amerika in bewogen tijden" van Sam van Cleemen is aanbevolen lectuur voor belangstellenden. De auteur zet de feiten netjes op een rijtje en plaatst ze in de historische context. Het boek telt 195 p., twee p. bibliografie, een lijst van de gebruikte afkortingen en een register van drie pagina's. De auteur plaatste de noten onderaan de pagina's wat het leesgemak zeer bevordert. Het boek werd in 2013 uitgegeven door Uitgeverij Aspekt te Soesterberg, Nederland.